

EDGAR WALLACE

SUBSTITUIREA

Traducere: CONSTANTIN BADEA

EDITURA ORIZONTURI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

WALLACE, EDGAR

Substituirea / Edgar Wallace ; trad.: Constantin Badea. -

București : Orizonturi, 2021

ISBN 978-973-736-462-3

I. Badea, Constantin (trad.)

821.111

Corectură: **RODICA-LUCREȚIA CHIRIACESCU,**
ANCUȚA ANTONESCU

Copertă: **TATIANA DANIELA POPESCU**

Toate drepturile acestei ediții aparțin **Editurii ORIZONTURI**

Editura ORIZONTURI – București

Bdul Libertății nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20

telefon: 021.3177679, 0744531333

e-mail: orizonturi@editura-orizonturi.ro

www.editura-orizonturi.ro

Capitolul I

La absolvirea Universității Cambridge, lui Dick Staines, i se deschideau o serie întreagă de posibilități, toate însă mai mult sau mai puțin lipsite de atracție.

Într-o seară, întorcându-se în camera mobilată din Gower Street, pe care o închiriasse când sosise la Londra, și-a întins pe masă cele patru oferte certe primite până atunci și le-a mai cântărit încă o dată, pe fiecare în parte. Apoi a scos din buzunar un formular imprimat, l-a completat cu atenție, și l-a dus după aceea la poștă. Trei zile mai târziu, a fost invitat la Scotland Yard și, în decurs de șase luni, Richard Staines, licențiat universitar, patrula pe străzile Londrei în uniforma poliției metropolitane.

Multe lucruri au contribuit la rapida lui avansare: puțin noroc, după cum mărturisea el mai târziu, croșeul de stânga care l-a trimis la pământ pe Peter Lanbradi, exact în clipa în care degetul acestuia apăsă pe trăgaciul unui pistol îndreptat asupra unui ministru-adjunct, abilitatea lui de alergător și – cel mai important – cunoștințele lui de limbi europene. Vorbea patru limbi la perfecție, două bine și alte trei destul de bine. Patru ani după intrarea lui în poliție, era agent în Departamentul de Investigații Criminale (C.I.D.), și notat pentru o nouă avansare.

Și această avansare a venit și ea. Avea titlul de detectiv inspector Staines, când plecă la Brighton cu lordul Weald,

căruia el și majoritatea celorlalți cunoscuți i se adresau familiar cu numele de „Tommy”. Fuseseră colegi la Cambridge, erau membri ai aceluiași club și fuseseră arestați împreună cu ocazia aceluiași chef studentesc.

– E lucrul cel mai straniu din lume, bătrâne, behăi Tommy, strecurându-și în goană Rollsul rapid printre două căruțe. Parcă-ar fi fost ieri de când tu și cu mine eram târați pe stradă de un „curcan” – și acum iată-te și pe tine „curcan”!

Avea o față rotundă și părea mult mai tânăr decât era și, cu toate că nu avea în niciun caz o statură de pigmeu, era cu circa 10 cm mai scund decât bărbatul fără pălărie, bronzat, care ședea lângă el. Înfățișarea plăcută era un avantaj pentru Dick Staines, deși el găsea că nu-i este de niciun folos. Avea construcția și înfățișarea unui atlet; ochii cenușii, zâmbitori, ai omului care consideră viața destul de plăcută. El și Tommy nu se mai văzuseră de ani de zile. Lordul Weald tocmai se întorsese dintr-o călătorie în Africa de Sud și se întâlniseră întâmplător în oraș – ceea ce l-a deranjat oarecum pe Dick Staines, care urma să plece pentru două săptămâni în Scoția, la pescuit, ca oaspete al unui adjunct bogat al prefectului poliției. Deoarece bugetul lui era de parte de a fi foarte solid, își închiriasse pe o lună apartamentul din Chelsea – un aranjament care părea să fie foarte incomod, după cum explică el tovarășului său.

– Ce-oi căuta eu două zile la Brighton numai Dumnezeu știe!

– Pleci la Brighton, bătrâne, spuse Tommy, pentru că ar fi fost al naibii de nepoliticos să nu accepți invitația insistentă a unui vechi prieten. Chiar tu mi-ai spus că acel comisar al tău, sau ce va mai fi fiind el, nu va veni în Scoția până

la sfârșitul săptămânii. În afară de aceasta, am o mulțime de lucruri să-ți povestesc. Am trecut prin niște aventuri extraordinare – vânatoare de lei... și câte alte chestii!

– Cine a vânat – tu sau leul?

– Făceam cu rândul, răspuse Tommy calm. Uneori eram eu în față, alteori leii. Și-apoi, Brightonul este bun pentru ficat și, pe deasupra, este cineva la Brighton – cea mai drăguță fată pe care am întâlnit-o vreodată! N-am văzut de când sunt o fată așa de frumoasă, bătrâne...

– O leoaică?

– E infirmieră, bătrâne. Nu știu multe despre ea, dar tu ești detectiv și mă rog...

– Dacă-ți închipui, spuse Dick Staines cu severitate, că am plecat cu tine la Brighton pentru a favoriza succesul amorurilor tale ieftine, te înșeli, Tommy.

Până când să-și revină Tommy din indignarea și incoerența lui, ajunseră la hotel. În timp ce urcau scările largi de la intrare, din hotel ieșea un bărbat – un bărbat cu o față mare, roșie și o mustață scurtă, zbârlită și neagră. Acesta se uită insistent la Tommy și flutură vesel cu mâna.

– Al naibii de amuzant tipul, spuse Tommy. Îl cunoști? Dick clătină din cap.

– Walter Derrick, explică Înălțimea Sa. Locuiește lângă mine, în Lowndes Square. Casă mare, o groază de bani, dar al naibii de amuzant. Tatăl meu spunea că tatăl lui Derrick a fost cel mai dezagreabil om pe care l-a întâlnit vreodată, dar tipul ăsta este – este...

– Al naibii de amuzant? sugeră Dick.

Pe când urcau cu liftul, Tommy, a cărui minte nu putea cuprinde niciodată două idei în același timp, nu înceta să

repete cât de al naibii de amuzant este vecinul lui. Pe cât putea să-și dea seama Dick Staines, principala calificare a domnului Derrick pentru titlul de băiat bun era că râdea la toate glumele lui Tommy.

După nume, Dick îl cunoștea foarte bine pe acest domn; într-adevăr, îi recunoscuse marele Rolls galben staționat în fața hotelului. Singurul lucru pe care îl auzise în defavoarea lui Derrick era că, odată, când un văr sărac, singura lui rudă, i-a făcut o vizită pentru a-l ruga să-l ajute, a chemat poliția ca să o dea afară din casă pe această rudă incomodă. Ceea ce, în mod curios, nu prea aducea a suflet mare și plin de cordialitate. Tatăl lui fusese cel mai notoriu avar din Londra. Mersese cu meschinăria atât de departe încât, potrivit legendei, se certase cu Walter Derrick din cauza achiziției unei biciclete și, ani de zile cei doi fuseseră certați, Derrick lucrând în străinătate ca muncitor de rând.

Cei șapte sau opt ani de exil nu făcuseră însă din el un om înăcrit. Părăsise Anglia ca un adolescent timid și retras, pe care foarte puțini oameni îl văzuseră și nimeni nu-l cunoscuse îndeaproape; se întorsese, un an înainte de moartea bătrânului, sub chipul unui om care ia din viață numai părțile vesele.

– E al naibii de bucuros că trăiește – el mi-a spus-o, afirmă Tommy.

Această vacanță suplimentară constituia o plăcută întrerupere a vieții pe care o ducea în mod obișnuit Dick Staines. După cină, amurgul fiind cald și plăcut, cei doi bărbați ieșiră să se plimbe pe faleză, iar Tommy, care nu încetase aproape deloc să vorbească de când se întorsese în Anglia,

povestea cu mult aplomb și cu o mulțime de gesturi grăitoare aventurile prin care trecuse.

Ajunseseră într-un loc mai puțin aglomerat al falezei, când Dick se simți apucat strâns de braț.

– Iat-o!

Dick Staines întoarse capul. O fată, îmbrăcată într-o uniformă severă de infirmieră, venea încet în direcția lor.

Văzând-o pentru prima oară, Dick Staines avu sentimentul cert că o cunoaște de mult timp și că, de tot atâta timp, îi apreciază frumusețea. În mai puțin de o secundă, el o văzu și fata trecu.

– Ei, ce spui, bătrâne? Tommy aștepta cu nerăbdare verdictul lui.

– E foarte drăguță, răspunse prudentul Dick Staines.

– Este infirmieră, bătrâne, adăugă în mod inutil Tommy. Cară peste tot un cărucior cu un moșneag căruia îi tremură toate mădularele – însă, de fapt, nu-l cară ea, doar îl însoțește. Ei, nu-i așa că-i colosală?

– Desigur, e colosală, recunosc Dick. Cum o cheamă?

– Mary Dane. Nu și-ar fi închipuit ea că am să-i aflu numele, exclamă Tommy triumfător, dar am făcut-o! Mary Dane – sună ca de pe ecran, nu-i așa?

– De unde știi că o cheamă Mary Dane?

– Fiindcă am întrebat la pensiune, spuse Tommy fără nicio jenă. O asemenea idee nu ți-ar fi trecut prin minte – există și printre noi aștilalți unii care au mai multă inițiativă decât curcanii. Și să-ți mai spun ceva: domnul cel bătrân pe care-l conduce se numește Comfort. Se plimbă în sus și în jos de-a lungul coastei, căutând un anume fel de aer. I-am vorbit odată – i-am spus bună dimineța.

– Ce-a răspuns? se interesă Dick.

– A zis și ea bună dimineța, spuse Tommy. Dar însuși faptul că mi-a răspuns m-a surprins atât de mult încât mi-a pierit graiul! Este o doamnă, bătrâne – are o voce dulce ca frișca – știi, moale și ca o cremă... se poticni el căutându-și comparația.

Se întoarseră, sperând s-o vadă din nou pe fată, dar fură dezamăgiți.

În aceeași seară, pe când ședeau în fumoar zicându-și să mai ia un ultim whisky cu sifon, apăru Walter Derrick. Aruncă o privire în jur și, în cele din urmă, ochii lui se opri ră asupra lordului Weald. Se îndreptă cu pași măsurați spre locul unde ședeau.

– Salutare, Weald! Frați siamezi, dumneata și cu mine, nu? Vecini la Londra, nici la Brighton nu ne-am despărțit! Râse înfundat așezându-se.

Îi zâmbi lui Dick, ochii lui sclipind binedispuși în spațele ochelarilor de baga.

– Și ce crimă teribilă vă aduce la Brighton, domnule inspector? întrebă el, spre surprinderea lui Dick. O, da, vă cunosc. V-am văzut depunând ca martor la tribunal – cazurile penale mă pasionează. Posed cea mai bună bibliotecă criminalistică din Londra.

– Dick e un prieten de-al meu, se grăbi Tommy să explice poziția oaspetelui său. Am studiat împreună la Cambridge; apoi el s-a făcut curcan, asta-i tot.

Era evident că pe Derrick nu-l interesa prea mult poziția socială a lui Dick.

– E curios că v-am întâlnit. Stăteam de vorbă, mai zilele trecute cu cineva, când a fost pomenit numele dumneavoastră. Discutam despre cazul Slough. Vă amintiți, casierul

unei firme – nu mai știu ce firmă era – a fost împușcat și jefuit. Eram în Africa pe atunci și credeam că l-au prins pe asasin, dar prietenul meu mi-a spus că nu a fost capturat. Toate astea s-au întâmplat probabil înainte ca dumneavoastră să fi intrat în poliție.

– Chiar în ziua în care am intrat eu în poliție, spuse Dick liniștit. Nu, nu a fost prins. Avem, bineînțeles, unele indicii.

– O amprentă găsită pe patul pistolului. Da, cunosc această parte a întâmplării. Singurul lucru pe care nu-l știam era dacă a fost sau nu prins. Când trăiești la aproape două mii de kilometri de orice loc civilizat, iar revistele la care ești abonat capătă obiceiul de a se rătăci pe drum – șase am pierdut din cauza inundațiilor – nu ajungi să afli sfârșitul acestor povești.

– Sfârșitul nu a fost încă scris, zâmbi Dick.

Derrick își țuguie buzele, gânditor.

– Atunci înseamnă c-am pierdut, spuse el. Aș fi putut jura că omul a fost arestat și judecat. Trebuie să-l fi confundat cu altcineva.

Era tipul de om vorbăreț, care nu prea oferă interlocutorilor posibilitatea de a spune și ei ceva.

– Această chestiune mă interesa oarecum personal – tatăl meu, care avea, îmi pare rău s-o mărturisesc, foarte puține însușiri plăcute, și-a alcătuit o colecție de amprente. Toată viața lui, sârmanul bătrân a urmărit cu tot dinadinsul să demonstreze că toată lumea greșea, în afară de el. Făcu o grimasă. Am avut de suferit de pe urma acestei mici pasiuni, dar nu mă plâng. El era perfect convins că teoria poliției, după care amprenteles unui om nu au un duplicat exact

în întreaga lume, este greșită, și-și făcuse o colecție extraordinară – obișnuia să dea premii, deși era fapt notoriu că detesta să cheltuiască bani, școlilor și fabricilor pentru colecții de amprente.

– Trebuie să fi rămas tare dezamăgit până la urmă, zâmbi Dick.

– Nu știu. Nu sunt chiar atât de sigur că nu era ceva în teoria lui: în definitiv, câte amprente aveți dumneavoastră la Scotland Yard? Să presupunem că aveți un sfert de milion, aceasta înseamnă una la 160 de locuitori. Singurii cărora le luați amprente sunt cei din categoria criminalilor, și același lucru este valabil pentru Franța, pentru America și pentru toate țările unde este în vigoare sistemul amprentelor digitale. Și faptul că nu există doi criminali cu amprente identice nu dovedește că nu pot exista doi oameni cinstiți cu asemenea amprente.

– Continuați și dumneavoastră această operă caritabilă? întrebă Dick.

– Nu, răspunse Derrick. Primul lucru pe care l-am făcut după moartea tatălui meu a fost să adun toate aceste hârtoage nesuferite și să le arunc în foc.

După aceasta, se întoarse brusc spre Tommy, îl întrebă cum petrecuse în cursul voiajului lui cinegetic, pe cine a întâlnit, pe unde a fost. Evident, o parte din locurile pe unde trecuse Tommy îi erau familiare lui Derrick. Își petrecuse exilul într-o regiune situată câteva mile la sud de brațul sudic al fluviului Tanganika.

– Te culci devreme și te scoli devreme, căscă el ridicaându-se. Așa ajungi milionar! Râse de această glumă, se întoarse să plece, dar reveni solemn pentru a-l bate pe umăr

pe Dick. O metodă mai bună, însă, este să ai un tată cum-pătat care să te scutească de oboseală, spuse el.

Dick se sculă devreme în dimineața următoare și avu noroc. O zări pe infirmieră, care avea nu știu ce dificultăți cu căruciorul. Îl traseră împreună sus, pe o pantă înclinată – el împingându-l din spate. Acest mic efort se soldă cu o pierdere. Tommy îi dăduse un stilou de aur, cu un capac mare, lăcuit cu roșu. După plecarea căruciorului, observă că nu-l mai are și coborî spre plajă: căutarea îi fu zadarnică. S-ar fi putut să-i fi căzut din buzunarul hainei pe când se apleca peste cărucior.

Când o văzu din nou pe infirmieră, circumstanțele au fost atât de dramatice, încât uită s-o întrebe de stilou.

Era ora unu fără zece; ședea pe o bară, urmărind acel du-te-vino neîncetat al mașinilor, când văzu în mijlocul străzii ceva ce făcu să-i bală inima nebunește...

Dacă Rollsul mare al lui Walter Derrick s-ar fi ciocnit cu căruciorul galben de infirm, povestea de față nu ar mai fi fost scrisă. Mașina venea zburând de-a lungul falezei, cu o viteză care depășea limitele legale, zări însă căruciorul, pe infirmieră și pe îngrijitor în suficient de scurt timp pentru a putea apăsa pe frână, derapă spre stânga până când roțile se loviră de bordură, sări iarăși înapoi și se întoarse pe jumătate.

Într-o clipă, Dick sări în stradă și trase căruciorul spre un loc sigur.

– Prietene, spuse Dick solemn, ai avut mare noroc – altfel, acum ar fi trebuit să fii în cer!

Se întoarse spre infirmieră.

Era într-adevăr frumoasă și nu datora nimic uniformei sale – dacă o femeie nu poate arăta drăguță într-o uniformă de infirmieră, atunci e urâtă de-a binelea, fără putință de scăpare.

Ea îi aruncă rapid o privire, recunoscă în el pe bărbatul care o ajutase dimineața să împingă căruciorul și zâmbi. Îngrijitorul cărunt rămase apatic; infirmul moțâia învelit în păturile sale voluminoase, nesimțitor la ceea ce se petrecea în jur.

– Veselă întâmplare, nu-i așa? spuse ea.

Avea o voce dulce, dar totuși clară, în care, parcă pentru o clipă, gâlgâi râsul.

– Nu m-a amuzat peste măsură, răspunse Dick sincer. Vă felicit că aveți simțul umorului. Singura satisfacție pe care ați fi putut-o avea de pe urma tragediei ar fi fost faptul că ați fi fost ucisă – bineînțeles nu ați fi aflat-o niciodată – de un om foarte bogat și vesel.

Infirmiera își îndreptă privirea peste drum. Walter Derrick vorbea cu un polițist, care avea o înfățișare severă și ținea în mână un carnet.

– Domnul Derrick, nu-i așa? Locuiește la Hotel Metropoul – i-am zărit deseori mașina. Gonea cu o viteză teribilă.

– Tot așa pare să gândească și păzitorul legii, spuse Dick.

Tânăra râse.

Apaticul îngrijitor nu se clinti. Infirmul continua să moțâie.

– Și dumneavoastră stați la Metropol, constată ea.

– Doar ca oaspete al unui alt oaspete, spuse Dick. Punga mea nu-mi permite să-mi duc traiul în Metropoluri.

– Atunci înseamnă că încercați și dumneavoastră gustul vieții protipendadei, zâmbi ea și făcu un semn îngrijitorului.

Dick urmări cu privirea, plin de regret, micul grup care se îndepărta pe faleză.

Era încântătoare; ochii ei limpezi și cenușii ca un cer de primăvară începeau să-l obsedeze.

Capitolul II

În seara aceea se întoarse cu gândul la Londra. Tommy pleca spre coasta sudică, pentru a-și vizita nenumăratele rubedenii. Se aștepta, mărturisi el resemnat, să petreacă trei săptămâni absolut îngrozitoare. Luă însă măsuri pentru a-și aranja cât mai comod prietenul.

– Vei sta în Lowndes Square, în noaptea aceasta. Majordomul meu îngrijește de casă și i-am telefonat să-ți pregătească o cameră și să te trezească din timp pentru trenul de dimineață. Dacă dorești să folosești una din mașini, bătrâne, consideră-le ca aparținându-ți.

Dick ar fi preferat să stea la hotel și chiar își exprimă cu glas tare această preferință, dar Tommy fusese atât de înduioșător de practic și își dăduse atâta silință (mărturisi că detesta telefonul), încât nu avu inima să-l refuze.

Dick fu întâmpinat la coborârea din tren de un majordom îngrijorat, care se plânse respectuos că era singurul servitor în casă; avusese proasta inspirație să trimită chiar în acea dimineață bucătăreasa în concediu, fetele plecaseră acum o zi sau două și el însuși se afla oarecum în încurcătură. În acea după-amiază avusese loc un eveniment interesant în familia lui, care se desfășurase la maternitatea unui spital din Londra. Lui Dick faptul îi trezi un oarecare interes; nu știa că și majordomii fac copii. Majordomul îi

mărturisi că pentru prima dată se întâmpla așa ceva, de aceea era, firește, agitat. Adăugă cu ardoare că va fi și ultima dată. Principalul era acesta: l-ar deranja pe Dick să doarmă în noaptea aceea singur în casă El, majordomul, putea să se întoarcă foarte devreme să-l trezească, să-i pregătească baia și să-i aducă micul dejun.

– O, firește, dragul meu, pot chiar să fac singur toate astea, sau să iau micul dejun la restaurantul gării, spuse Dick, care acum se gândea mai mult ca oricând că făcuse rău că nu se mutase la hotel.

Îl aștepta o cină rece; după aceea, majordomul, dând semne evidente de nerăbdare, îl conduse la etajul trei, într-o frumoasă cameră de oaspeți, care era așa de mare, încât ocupa aproape tot etajul. Avea trei uși, care dădeau într-un balcon de piatră. Două dintre ele erau închise cu obloane de fier, din acelea care se trag peste vitrinele magazinelor periferice. Puteau fi ridicate și coborâte, explică majordomul. Închisese obloanele la două uși, iar pe a treia o lăsase deschisă pentru cazul când domnul Staines ar fi dorit aer curat; dar acum, spuse el, se gândea că ar fi fost mai bine să fi deschis unul dintre celelalte obloane și să-l fi închis pe acesta, deoarece chinga care îl susținea era ruptă și acum oblonul trebuia să rămână deschis toată noaptea... Îi arătă lui Dick unde înțepenise oblonul, ca să nu cadă.

– Va ține, dacă nu-l veți atinge, domnule, fură ultimele lui cuvinte înainte de a ieși.

O cameră plăcută, cu un pat de tip vechi și cu o mobilă de asemenea veche, în stil georgian; fotolii mari, îmbrăcate în creton, câteva gravuri rare pe pereți; era demodată și